

Caixa o faixa

QUIM GIBERT (psicòleg i coautor de *El despertar dels Països Catalans*)

Ara fa més de dos anys que una organització cultural de la Franja de Ponent i la Caixa Penedès van signar un document pel qual l'entitat de crèdit es comprometia a introduir progressivament el català en els seus serveis financers de la sucursal de Fraga (Baix Cinca). Els representants d'ambdues parts ho van concretar amb una certa solemnitat: es van fotografiar i la imatge va aparèixer en la premsa en forma de notícia en bé de la normalització del català. D'aleshores ençà, però, l'acord ha quedat en paper mullat: ni la caixa d'estalvis catalana ha complert res de tot allò que va convenir, ni l'organització franjolina ha fet el més mínim seguiment d'aquell compromís. En el País Valencià també hi ha hagut queixes perquè Caixa Penedès ha estat incapaç de fer realitat alguns dels seus compromisos lingüístics.

Fa també dos anys, Ricard Fornesa Ribó, president de l'entitat «la Caixa», justificava per carta personal l'absència del català en les oficines de la Franja de Ponent, Tamarit de Llitera i Fraga, dient:

«Estem sotmesos a la legislació respecte a l'ús del català en aquesta zona.»

Aquesta suposada submissió «a la legislació», «la Caixa» únicament la practica envers el català, atès que hi ha caixers amb la inscripció *Electronic money* i, sobretot durant l'estiu, en moltes sucursals d'àrees turístiques hi ha publicitat en italià, japonès, àrab..., llengües que no gaudeixen del més mínim reconeixement legal a casa nostra. En una segona carta, Fornesa assegurava «estar ben amatents a anar introduint, en la mesura que les possibilitats ens ho permetin, nous camps de normalitat». Dissortadament, no han estat més que paraules boniques.

L'antic Banc de Sabadell, que ara es dona a conèixer com a Sabadell-

Atlàntico, també s'ha establert a Fraga ignorant absolutament la presència del català. No ens ha d'estranyar gens ni mica. Un dels seus treballadors, que exerceix en una oficina del Principat català, m'explicava que fins fa poc tenia prohibit de comunicar-se en la nostra llengua amb les altres *comunitats autònomes* de parla catalana per correu electrònic. Per bé que aquesta normativa ha desaparegut, l'esmentat treballador confirma que és de coneixement intern: «m'imagino que els produïa més maldecaps que altra cosa, perquè s'havien guanyat algunes denúncies sindicals i d'altres treballadors».

Aquest esperit tan apocat en el moment de fer servir el català a la Franja de Ponent contrasta amb l'embranchida que aquestes entitats d'estalvi van protagonitzar a favor de la nostra llengua en el tardofranquisme. Tan cert és, que un lector de la revista *Temps de Franja* (núm. 60) recorda que abans que el català recuperés l'oficialitat en l'actual *Comunitat Autònoma* de Catalunya, «la Caixa», es va avançar als nous temps i va ser pionera en la incorporació de la nostra llengua en les seves sucursals. Aquesta catalanitat desacomplexada va despertar sempre en mi una gran admiració».

Hi ha formes de dominació que passen inadvertides, amb la qual cosa les víctimes no són capaces de percebre la realitat. En el nostre cas, són aquelles que no ens deixen contemplar la vida si no és des d'una perspectiva castellana. I aleshores difícilment ens adonem de la submissió en la qual hem quedat atennallats. Això explica la miopia que imposa l'Estat espanyol sobre els catalanoparlants, que a certs banquers ja els està bé. En aquest sentit, el sociòleg Salvador Cardús afirma que som allò contra què combatem: «O, més que allò que combatem, som la manera que tenim de combatre-ho. I, en qualsevol cas, sense combat, deixem de ser» (*Avui*, 22-12-06). ◆

Fundada el 1886

**PASTISSERIA
BOMBONERIA
CONFITERIA
GELATERIA**

**Major de Sarrià, 57
08017 BARCELONA**

Tels. 93 203 07 14 / 93 203 00 04

**Pl. de Sarrià, 12-13
08017 BARCELONA**

Tel. 93 203 04 73 / Fax 93 280 65 56